

Centrala studiestödsnämnden
851 82 Sundsvall

Datum 2003-11-19
Dnr 32-2003-0188

Centrala studiestödsnämndens delårsrapport 2003

Riksrevisionen har översiktligt granskat Centrala studiestödsnämndens (CSN) delårsrapport, daterad 2003-08-14, för perioden den 1 januari - 30 juni 2003. Syftet har varit att bedöma om det i den översiktliga granskningen framkommit något som tyder på att delårsrapporten inte uppfyller kraven enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Riksrevisionen har avgivit revisorsintyg med invändning och vill fästa styrelsens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar svar senast 2004-01-23 om vilka åtgärder CSN vidtagit eller kommer att vidta med anledning av denna fråga.

Delårsrapporten

Som en del i det underlag Riksrevisionen använt för sin bedömning har en av internrevisionen vid CSN genomförd utredning använts. Internrevisionens utredning är enligt uppgift presenterad för och känd av CSN:s styrelse.

Redovisning av vissa transaktioner inom den avgiftsbelagda verksamheten

CSN:s finansieringsmodell bygger på att vissa typer av administrativa avgifter ut i samband med hanteringen av studiestödet får behållas av CSN för att finansiera verksamheten. Redovisningen av dessa görs i resultaträkningens verksamhetsdel. Kapitaldelen av studiestödet redovisas mot särskilda s.k. sakanslag och i resultaträkningens transfereringsavsnitt.

I studiestödsreglementet och inom CSN:s förvaltning betraktas eller benämns, enligt uppgift, allt studiestöd som kapital. Därför har vissa

typer av administrativa avgifter förväxlats och bedömts vara kapital i samband med avskrivningar och inbetalningar. Redovisningsmässigt måste det dock finnas en definition som skiljer de administrativa avgifterna från kapitalet eftersom de skall redovisas på skilda sätt.

CSN återbetalningsverksamhet bedrevs fram till och med 2000-12-31 som en avgiftsfinansierad verksamhet, d.v.s. CSN:s kostnader för verksamheten skulle finansieras med vissa administrativa avgifter. Resultatet skulle redovisas via resultaträkningens verksamhetsdel mot myndighetskapitalet. Faktiska av- och nedskrivningar, motsvarande ca 64 mnkr, av osäkra fordringar avseende vissa administrativa avgifter som finansierade verksamheten har dock redovisats på ett sådant sätt att de inte påverkar resultatet på ett korrekt sätt. Dessa av- och nedskrivningar har redovisats mot utestående lånefordringar och därmed felaktigt belastat transfereringsverksamheten. Konsekvensen är att det ackumulerade resultatet (underskottet) av den avgiftsfinansierade verksamheten redovisats med ett ca 64 mnkr för lågt belopp. Den ackumulerade förlusten av verksamheten borde ha varit ca 77 mnkr mot den redovisade förlusten på 13 mnkr.

Återbetalningsverksamheten övergick 2001-01-01 till att vara anslagsfinansierad. CSN fick dock fortsätta att finansiera verksamheten med de administrativa avgifterna men de inbetalda avgifterna skulle nu enligt regleringsbrevet redovisas som inkomst mot förvaltningsanslaget. Fr.o.m. 2001-01-01 redovisas således samtliga inbetalda avgifter avseende återbetalningsverksamheten som inkomst under anslaget. I övergångsskedet redovisades också de inbetalda avgifter som avsåg likvid för de utestående fordringar CSN redovisat per 2000-12-31 i den avgiftsfinansierade verksamheten. Genom detta har i praktiken dessa likvider påverkat CSN:s resultat två gånger, först i den avgiftsfinansierade verksamheten som intäkt av avgifter och påverkat det ackumulerade resultatet i denna och sedan (2001) påverkat saldot på anslaget. Ett extra anslagsutrymme, motsvarande de inbetalda utestående fordringarna, på ca 64 mnkr har därmed skapats under i huvudsak 2001. Det utgående överföringsbeloppet på förvaltningsanslaget borde alltså ha varit 64 mnkr lägre vid utgången av år 2001. Anslaget för de efterföljande åren borde ha påverkats som följd av detta.

Redovisning av räntekontot

CSN har under ett antal år systematiskt redovisat vissa typer av administrativa avgifter avseende den avgiftsbelagda verksamheten i felaktigt betalningsflöde. De inbetalda avgifterna har inte lyfts från det flöde i vilket inbetalningen kommit, statsverkets checkräkning, till räntekontot. Totalt sett rör det sig om ca 12 mnkr som CSN på detta sätt inte tillfört räntekontot och inte heller kunnat gottgöra sig ränta på. I delårsrapporten borde saldot på räntekontot vara ca 12 mnkr högre.

Diarienummer: 32-2003-0188

Avgifterna enligt ovan har dock redovisats rätt i resultaträkningen varför resultatet inte påverkats.

Intern styrning och kontroll

Att CSN:s finansieringsbild är komplicerad och utsatt för förändringar ökar givetvis risken för t.ex. felaktig redovisning. Det ställer också stora krav på den interna styrningen och kontrollen i syfte att säkerställa redovisningen av verksamheten.

Riksrevisionen konstaterar att de avstämningar och kontroller CSN rutinmässigt genomfört inte varit tillräckliga för att i tid fånga upp den felaktiga redovisning och att definitionen av och hur de administrativa avgifterna redovisningsmässigt skall hanteras jämfört med kapitaldelen av studiestödet inte varit tillräckligt tydlig eller känd.

Revisionschef Tomas Janhed har beslutat i detta ärende.
Avdelningsdirektör Niklas Grönlund har varit föredragande.

Tomas Janhed

Niklas Grönlund

Kopia för kännedom:

Utbildningsdepartementet

Finansdepartementet/budgetavdelningen